

G O S P O D A R

LETO 1929 - STEVILKA II.

A. Sušnik:

Zgledi drugih držav.

Pri ustanavljanju produktivnih, nabavnih in prodajnih zadrug naj nas bodrijo zgledi drugih držav. Kar je mogoče drugod, mora pod enakimi razmerami iti tudi pri nas.

Češka.

Leta 1922. se je v Litomeřicah na Češkem ustanovila sadjarska zadruga, ki je štela v začetku samo 13 članov. Po preteku štirih let pa je imela že 487 udov ter nad 14 milijonov čeških kron celokupnega prometa. Leta 1926. je imela ta zadruga že dve lastni ladji ter je izvozila v nordijske dežele 702 vagona svežega sadja. Danes ima že več novih podružnic.

Bavarska.

Bavarska je kmetijska dežela, ki je v tem oziru zelo podobna Sloveniji. Veleposestnikov je majhno število, kmetje so po večini mali in srednji posestniki. Ko je pred kakimi 30 leti nastopila na Bavarskem huda gospodarska kriza, so se kmetje zavedli in oprijeli stanovske organizacije in združništva. Poleg rajfajznovk so se ustanovljale posebno nabavne in prodajne zadruge, ki kupujejo kmetijske pridelke in prodajajo razne poljedelske potrebščine, kakor stroje, semena, krmila, umetna gnojila in drugo. S specerijskim blagom se te zadruge ne pečajo. Danes je na Bavarskem združništvo že tako razvito, da je 8. odstotkov vseh kmetov organiziranih v zadrugah. Od 428.269 kmetijskih posestnikov, ki imajo več kakor 2 ha zemlje, je 375.000 zadrugarjev. Lahko trdimo, da ima gospodarsko usodo bavarskega kmeta v rokah združništvo.

Danska.

To je mala kmetijska država, ki šteje komaj 3.200.000 prebivalcev, ki pa po svojem naprednem kmetijstvu slovi daleč po svetu. Danska nam je najboljši dokaz, kaj vse premore odločna kmetijska volja, če se organizira in prilagodi zahtevam modernega gospodarstva. Ko se pridelovanje žita vsled hude konkurence drugih držav ni več izplačalo, je danski kmet začel intenzivno gojiti živinorejo. Težko je šlo v začetku, toda kmetje so vztrajali in pomagalo je poleg stanovske izobrazbe in šolsiva največ združništvo. Danes je skoro vsa prodaja kmetijskih produktov združno organizirana. Tudi izvoz v inozemstvo se vrši potom združništva. V 350 mlekarstvih zadrugah se prideluje surovo maslo, ki ima že svetoven sloves. Mala danska država zavzema pri prodaji surovega masla na svetovnem trgu prvo mesto in krije 34.4 odstotkov vsega konsuma. Glede trgovine s prašiči in svinjskim mesom pride na drugo mesto, ravno tako tudi pri izvozu jaje. Vse to pa je mogoče le za to, ker so kmetje združno organizirani in vlada v združništvu naravnost železna disciplina. Producira se kolikor mogoče enotno blago in od dobrega se izvaža samo najboljšo, tako da pride na svetovni trg samo prvovrstno dansko blago.

Rusija.

Pred svetovno vojno je štela Rusija 22.000 kmetijskih zadrug, danes jih je že 80.000. V njih je organiziranih nad 10.000.000 kmetijskih posestnikov. Največ je nabavnih, prodajnih in produktivnih zadrug, v celem pa je okoli 50 različnih združnih vrst in oblik. Vsega skupaj je 411 združnih zvez (po okrajih, pokrajinah in republi-

kah), med njimi je 16 specialnih centralnih zvez, n. pr. maslo centrala, žitna centrala, živinorejska centrala itd. Vse kmetijsko združništvo je imelo leta 1926/27 prometa nad 30 milijard dinarjev. Tudi zunanja trgovina, uvoz in izvoz, je v rokah zadrugušništva.

Kanada.

Celo v Ameriki se razvija kmetijsko združništvo, zlasti v Kanadi. Tu so se prve kmetijske zadruge ustanovile šele leta 1924. Imenujejo se »Pololi«. Prvo leto je bilo samo 7 odstotkov vseh kmetov (farmerjev) organiziranih v zadrugah, danes, to je po preteku 4 let, jih je že 75 odstotkov. Vsekakor sijajen razvoj! Pooli so izključno prodajne zadruge, ki prodajajo žito, v prvi vrsti pšenico in se imenujejo zato tudi pšenične zadruge. Ti pooli vodijo neizprosni boj proti prekupcem in žitnim trgovcem ter veljajo že danes kot najmočnejši izvoznik kanadske pšenice. Njih cilj pa gre še dalje. Doseči hočejo tudi to, da združništvo samo organizira ves izvoz pšenice in na svetovnem trgu diktira cene. Vlada stoji na strani združništva in je dovolila žitnim poolom za 10 let kredit od 25 milijonov dinarjev.

Ti zgledi nam govorijo jasno o velikanskem pomenu in napredku kmetijskega združništva. Združništvo postaja svetovna sila, ki bo tekom 20. stoletja odločilno vplivala na razvoj svetovnega gospodarstva.

Kmetijski strokovnjak:

Kako naj si kmet pomaga.

V zadnji številki »Gospodarja« sta se oglasila dva pisca, izmed katerih je eden kmet s člankoma »Brez moči« in »Dajte nam šol«, v katerima zastopata vsak svoje stališče gledeboljšanja kmetijskega gospodarstva.

G. Šubelj trdi, da je večalimanj vse kmetovo delo pod vplivom elementarnih sil, vremena in ujm ter da ne pomaga veliko, naj se kmet trudi še to-

liko, vse njegovo delo bo brez uspeha, če ni vreme ugodno. Kot zgled navaja gnojenje s hlevskim gnojem v minullem letu, ki je zaradi suše več škodoval nego koristil. Kmet je brez moči nasproti višjim naravnim zakonom. pravi.

Ta njegova trditev navaja k fatalizmu, kakor ga uči turška vera; in nadalje k lenobi, ki izključuje vsak napredek. Take malodušnosti ne smemo vcepiti našemu kmetu v glavo, zakaj to ga more še prej gospodarsko ugonobiti. Nasprotno, vzpodbujati ga moramo za boj proti ujmam, ki jih sicer ne bo mogel vedno premagati, toda lahko znatno omili njih kvarni vpliv.

Vzemimo gornji slučaj s hlevskim gnojem, ki je v zemlji več škodoval nego koristil. Zakaj? Zato, ker je prišel v zemljo prepozno in v nerazkrojenem stanju. Za razkranjeje ni imel dovolj vlage, »zapekel« se je in s tem ožgal korenine rastlin. Dobro uležan gnoj ne bi tega povzročil. Tudi ne gnoj, ki bi prišel v zemljo zgodaj spomladi ali celo jeseni, tudi če bi ne bil dovolj uležan, bi ne napravil take škode, ker bi se zadostno napil zimske oziroma spomladne vlage.

Tudi tedaj ne bi suša preveč škodovala, če bi bila njiva preorana globoko že jeseni, da bi se v njenih spodnjih plasteh nabralo dovolj vlage, ki bi ob času suše koristila rastlinam.

Iz tega je torej jasno, da se da škoda, ki jo povzroča suša, znatno omiliti, četudi ne popolnoma odpraviti, z globokim oranjem zemlje že jeseni, z podoranjem hlevskega gnoja že jeseni, ali v spomladi s plitkim podoranjem samo dobro uležanega gnoja.

Vreme vpliva povsod enako in vendar so kmetje, ki vzlic ujmam dosežajo zadovoljive pridelke, medtem ko njih sosedje tožijo nad slabo letino. Takih naprednejših posestnikov imamo skoro v vsaki občini. Sosedje vidijo njih uspešno gospodarjenje, lepo žito in debel krompir, bogato košnjo in lepo živino, vendar jih nočejo po-

snemati v njih naprednem kmetovanju. Izgovarjajo se: on lahko to dela, ker ima denarja; lahko kupuje stroje in umetna gnojila, ker mu »vse rata«. To je samo izgovor starokopitnosti. Napreden kmet dela z glavo najmanj toliko kot z rokami. Tudi njemu ni »vse ratalo«, dokler je gospodaril kakor njegovi »stari«. Ko se je pa začel brigati za napredek, študirati kmetijske knjige in časopise, posecati predavanja in tečaje, obiskovati vzorna gospodarstva in se ravnati po novih naukih, so mu tudi njegove njive in travniki začeli bolje roditi.

Torej tudi muhe prirode se dajo popraviti, če kmet zna. Malo dobre volje, bistra glava in uporaba sredstev, ki so se izkazala tudi drugod dobičkanosna, pomagajo, da se tudi v neugodnih letih doseže vsaj kolikor toliko zadovoljiv uspeh. »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« Ta izrek je tukaj prav na mestu. Predrzno bi bilo čakati, da vse pride »od zgoraj«, ne da bi tudi skušali si izboljšati vsa pridobitna sredstva; truditi se ne samo z rokami, ampak tudi z umom, potem se napreduje in dosežejo večji uspehi. Ni tisti najboljši kmet, ki gara s svojo družino od jutra do večera, leto in dan po starem tiru svojih prednikov, ampak v prvi vrsti tisti, ki si čimbolj olajša svoje delo s stroji in zviša pridelke z uporabo umetnih gnojil in drugih sredstev.

G. Ovsenik zahteva v svojem članku »Dajte nam šol« za kmeta primerno izobrazbo. To je pametna zahteva. Samo s primerno izobrazbo bo naš mali kmet mogel tako gospodariti, da ga bo njegova kmetija redila. Toda tudi izobrazba mora iti postopoma.

Najprvo je, da moramo izboljšati naše osnovno šolstvo na kmetih, ki naj še v mali deci vzbudi zanimanje in veselje do zemlje in do kmetske hiše. Prvi pogoj za to pa je dobro učiteljstvo, ki bi čutilo s kmetom in bi se uživalo v kmetsko dušo. V tem pogledu pa nam naša učiteljska ne

nudijo tega, kar bi potrebovala osnovna šola na kmetih. Največ učiteljskihnikov je iz meščanskih in delavskih krogov. Kmetijski pouk na zavodu jim nudi filozof-meščan in ne kmetijski strokovnjak. Razumljivo je, da tak učiteljski naraščaj ni pripravljen za tak pouk na kmetih, ki bi služil kmečki mladini. Manjka tudi učiteljev za kmetijsko-nadaljevalne šole, ki bi bile nekaka priprava in vzpodbuda za poznejši obisk kmetijskih šol.

G. pisatelj toži, da imamo premalo kmetijskih šol in primerja Dansko. Res je, premalo je kmetijskih izobraževališč za našega kmeta. In vendar še za te tri šole bi ne bilo dovolj gojencev, če ne bi večina njih dobivala podpore iz javnih zakladov. Na Danskem pa vzdržujejo kmetje sami svoje kmetijske šole in se ne zanašajo na javne podpore. **Samopomoč** kmeta je tista gonilna sila, ki je na Danskem in povsod drugod povzročila tak napredek v kmetijstvu. Dokler naš kmet ne bo prišel do spoznanja, da glavno delo za izboljšanje njegovega gospodarstva mora iziti iz njega samega, da se mora sam pobrigati za lastno izobrazbo, tako dolgo ne bo mogoče priti do pravega napredka.

Nadalje želi pisatelj možnost, da ustvari ljudstvo samo ljudske visoke šole. Do tega koraka pa smo še daleč, daleč. Manjkajo nam glavni pogoji celo za osnovno šolstvo, ni pravega temelja za kmetijsko šolstvo, kje so šele ljudske visoke šole!

Vsak napredek gre postopoma, zato tudi pri nas ne moremo delati skokov. Najprej dvignimo naše kmečko osnovno šolstvo, potem zvišamo število naših kmetijskih šol, šele potem bomo začeli misliti na ljudske visoke šole.

To je bilo potrebno pojasniti na oba članka, da ne bo med čitatelji krivega tolmačenja. Koristno je, da se praktični kmetje oglašajo v »Gospodarju« za nasveti in poročili o do-

seženih uspehih, ne smejo pa s članki vzbujati malodušnosti in nezaupanja do pridobitev umnega kmetijstva. Samo kdor napreduje, bo lahko vzdržal na svojem posestvu. V samopomoči in z združenimi močmi bo dosegel svoj cilj.

Kaj je še treba.

V zadnji številki »Gospodarja« smo našli in opisali nekatera najvažnejša sredstva za zatiranje škodljivcev na sadnem drevju. Teh sredstev pa izvečine ne moremo s pridom uporabljati, ako nimamo priprav, s katerimi bi jih spravili na dotične dele drevesa, ki so ogroženi, ali ki jih hočemo obvarovati bolezni.

Začnimo z najpreprostejšim! Za zatiranje listnih uší pripravljeno tekočino zlijemo v široko, plitvo posodo (n. pr. v primerno skledo). To posodo držimo pod ušivimi mladikami in pomakamo vanjo vršičke. Mnogokrat so pa uši tudi po takih krajih, da jih ne moremo pomakati. Tu si pomagamo z mehkim čopičem, ki ga pomakamo v tekočino, ter jo nanašamo po ušivih mestih. Prav tako zatiramo bolhače po vejah in krvavo uš po deblu in vejah. V tem slučaju je pa trd čopič boljši nego mehek, da uši z njim obenem tudi pomečkamo. Čopič nam tudi prav dobro služi, kadar preganjamo z arborinom kaparje in zdravimo rakave rane na jablanah. Z velikim čopičem mažemo po deblu in vejah 10—20 odstotno, včasih še močnejšo raztopino arborina.

Na ta najpreprostejši način zatiramo zajedavce, ki so blizu tal, da jih dosežemo z rokami. Mnogo težje pa je delo, ako imamo opraviti z golaznijo visoko po vejah, zlasti pa z zajedavci, ki povzročajo razne bolezni na listju, poganjkah, po plodovih itd. Tu si pa ne moremo pomagati drugače, nego da tekočino od tal ali z lestve z močnim curkom razbrizgamo po drevju. Za to pa potrebujemo primerne brizgalko ali pršilko, ki tekočino razprši v najdrobnejše kapljice. Te se

vležejo po listih in drugih delih drevesa kot gosta, nežna rosa. Brez pršilke ni mogoče uporabljati zlasti modre galice in raznih drugih sredstev, brez katerih nikdar ne moremo pridelati čistega namiznega sadja.

V vinarstvu so pršilke vpeljane že več nego 40 let — odkar se rabi modra galica — in dandanes ga ni vinogradnika, ki bi bil brez tega orodja, ker je za vinograd tako potrebno kakor motika. Da je omenjena priprava tudi v sadjarstvu neizogibno potrebna, izpričujejo vse naprednejše dežele vsega sveta. V rabi jih je na stotisoče in se obširna industrija peča z izdelovanjem teh priprav. Tudi pri nas smo se začeli gibati, kakor posnamemo iz raznih vprašanj in prošenj in poročil.

V sili in pri mladem nizkem sadnem drevju opravimo z navadno vinogradniško pršilko. Za starejše, odraslo, visokodebelno sadno drevje, moramo imeti pa močnejše pripravo, ki deluje z večjim pritiskom in samodelno, da imamo obe roki prosti. Take pršilke, nalašč za sadno drevje izdelujejo v štirih velikostih. Najmanjše so ročne z $\frac{1}{2}$ —2 litra vsebine; uporabljive so za pritlično drevje in prav mlado visokodebelno. Večje nahrbtnne, ki drže po 12—16 litrov, zadostujejo za manjše nasade. Velike prevozne (na kolesih) s 100 in več litri vsebine so primerne za obširne sadovnike in za skupno uporabo v podružnicah. Največje motorne drže po več sto litrov in jih uporabljajo po velikih nasadih (plantažah), ker škrope po večkrat na leto tisoče dreves.

Najboljše pršilke za sadno drevje so Holdereve nahrbtnne in prevozne (zastopnik za Jugoslavijo P. J. Miović, Maribor) in pa Nechviljeve, zlasti »Unikum« št. 2064. Vse pršilke preskrbi Kmetijska družba v Ljubljani. — Cene? Navadne nahrbtnne od 400—500 Din. Holderjeve 1100 do 1500 Din, prevozne 3000—5000 Din.

Ali se izplača? Kdor ima le 50 rodovitnih dreves in pravilno in ob pravem času obdela sadno drevje, se mu

bo navadna Holderjeva pršilka n. pr. za 1100 Din že prvo leto izplačala, če je le količkaj sadne letine. Pomisliti moramo namreč, da nam da neobdelano (neškropljeno) drevje komaj 30 odstotkov zdravega namiznega sadja, ki je brez vsake napake, kakršno mora namizno sadje biti. Ako pa škropimo (pozimi z arborinom, sedaj po cvetju pa z modro galico, ali nosprasenom), bomo prvič mnogo več pridelali, drugič bo pa odstotek namiznega sadja poskočil od 30 odstotkov najmanj na 50—60 odstotkov. Kaj to pomeni, vsakdo lahko sam izračuni, ako upošteva, da moramo drobna, krstava, piškava ali drugače pokvarjena jabolka prodati kot moštno sadje po 1.50 Din do 2 Din; za dobro razvita in čista namizna jabolka pa dobimo najmanj po 4 Din za kilogram.

Preudarite vse to in si nemudoma omislite vse potrebne pripomočke za zettiranje sadnih zajedavcev, ki nam uničijo vsako leto skoro polovico pridelka! S.

Kaj le z zavarovalnicami za govejo živino.

Na Bolgarskem je danes 663 društev za zavarovanje živine. Po poslednjih podatkih so vse te zavarovalnice zavarovale 69.000 glav živine za vrednost 145 milijonov Din. Podjonoj levov (145 milijonov Din). Podjonoj je bilo dosedaj izplačanih 15 milijonov levov in društvene rezerve znašajo 22 milijonov levov. Tako na Bolgarskem. — Kako pa pri nas? Dosedaj sta se ustanovili šele dve zavarovalnici za govejo živino, in sicer prva na Blokah, druga v Logatcu. Ustanovljena sta na podlagi samopomoči. Delujeta prav zadovoljivo in sta že v prvem letu obstoja priskočila na pomoč marsikaterim živinorejcem, ki so imeli nesrečo pri živini. Drugod se pa živinorejci ne ganejo. — Pač se pa toliko čita v listih o živinski zavarovalnici, ki jo naj ustanovi oblastna samouprava kot deželno ustanovo. Poudariti tre-

ba tu, da so dosedaj vse deželne živinske zavarovalnice, ustanovljene v bivši Avstriji, propadle. Ostale so v delovanju samo tiste male zavarovalnice, ki se omejujejo na majhen okoliš ene ali dveh občin. Take ustanove nimajo skoro nikakih upravnih stroškov, delujejo hitro in nudijo pomoč posestniku takoj, ko jo rabi, obenem so navezane na strogo nadzorstvo od strani vseh članov. Ker je društvo postavljeno na samopomoč, so vsi njegovi člani interesirani na uspevanju zavarovalnice, zato tudi dobro uspevajo brez vsake pomoči. Zeleti bi bilo, da se na tej podlagi tudi pri nas začno ustanavljati živinske zavarovalnice.

Razstava perutnine na ljubljanskem velesejmu.

Kakor smo že poročali, priredi Kmetijska družba ob priliki letošnjega velesejma od 30. maja do 3. junija razstavo perutnine. Namen te prireditve je dobiti vsaj površno sliko našega perutninarstva, ki donša našemu kmetijstvu ogromne dohodke; pokazati perutninarjem moderne naprave za zboljšanje te panoge; dati na vpogled razna kokošja plemena, ki se pri nas gojijo bodisi za nesenje jajc, bodisi za meso, oziroma za oboje. Predvsem pa bo treba tu poudariti važnost gojitve štajerske kokoši, ki je brez dvoma za naša kmetska posestva najprikladnejša pasma.

Vendar tudi štajerska kokoš nas dandanes ne zadovoljuje še popolnoma. Zanimarili smo dosedaj njeno vzrejo na nesnost težjih jajc. Svetovni trg zahteva namreč jajca precej visoke teže, okrog 55—60 gramov. Pri nas pa je v tem pogledu premalo štajerskih kokoši, ki bi nesle tako težka jajca, zato ne dosežemo na inozemskem trgu tistih cen, kakor bi jih lahko. V tem pogledu bomo morali začeti vzrejevati in odbirati za pleme kokoši, ki nam dajo čim težja jajca.

Toda ne samo na težo, ampak tudi na število jajc, ki jih posamezna

kokoš letno znese, bomo morali polagati važnost. Od tega zavisí dobičkanosnost kokošjereje. Nemški pregovor pa pravi: »Kura pri kljunu nese.« To pomeni, da je njena nesnost v največji meri odvisna od krme, ki jim jo nudimo. Jajce obstoji predvsem iz beljakovine. Te pa dobiva kokoš v zrnati hrani premalo, zato si jo išče na paši, kjer požre obilo mrčesa, črvov, ličink itd. Če so pa kokoši, kakor n. pr. v zimski dobi, zaprte in krmljene samo s kuhinjskimi odpadki in zrnjem, ne morejo nesti, ker ne dobijo zadostno beljakovin. V tem primeru jim moramo nadomestiti beljakovinasto hrano z ribjo moko, ki se je po dolgoletnih izkušnjah izkazala kot najboljša kurja piča. Dandanes ne dobimo modernega perutninarstva brez uporabe te krme.

Najdražja so jajca pozimi, zato moramo vzgojiti tudi zimske jajčarice. To je zelo važno vprašanje, ki ga ne smemo zanemariti. Vsak strošek v tem pogledu se nam bo bogato poplačal. Za zimsko nesenje so razen zvalitve piščancev v primerni dobi važni tudi topli hlevi in tečna, beljakovinasta krma.

Za jajca in perutnino dobi Slovenija več denarja nego za vino ali za živino. Zato je potrebno in umestno, da se tej panogi posveča večja skrb nego dosedaj. Primerno spodbudo in navedila bomo dobili na letošnji perutninski razstavi.

Denar.

g Vrednost denarja 21. maja 1929. Dinar se plačuje v Curihu po 9.13 c. Tuji denar na ljubljanski borzi pa zaznamuje te-le cene, ki so se v zadnji dobi prav malo spremenile: 1 angleški funt 276.03 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 holandski goldinar 22.87 Din, 1 nemška marka 13.52, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.92 Din, 1 avstrijski šiling 8 Din, 1 belgijski belg 7.90 Din, 1 italijanska lira 3 Din, 1 francoski

frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din.

g Poločaj na denarni borzi v Ljubljani. Promet na ljubljanski borzi je v zadnjih tednih znašal redno okrog 17 do 18 milijonov na teden, le v tednih z enim praznikom se je znižal na 14.5 do 15 milijonov Din. Posebnih valutarnih sprememb ni bilo zaznamovati izvemši, da je angleški funt precej nizko notiral. Tečaj ostalih deviz so ostali večalimanj neizpremenjeni. — Drugače pa je z vrednostnimi papirji. V tem pogledu je opaziti v zadnji dobi znaten padec Vojne škode, ki je padla celo na 408 Din za komad. To zanima tudi naše kroge, ki imajo precej tega državnega papirja v posesti. Izgleda, da se je tega papirja polastila špekulacija, ki ga skuša vreči, potem nakupiti in zopet dvigniti. To je državen papir, na katerega bi morala država paziti, da se ne izrablja v špekulativne svrhe.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Kupčija z deželnimi pridelki, predvsem s žitom na ljubljanski borzi je bolj mrtva. Kupuje se samo za sproti, za termine pa ničesar, ker so cene še vedno nestalne in se nagibljejo k padcu. Cene pšenici so se zaenkrat ustalile, vzlíc temu je po njej le malo povpraševanja. Ponuja se na ljubljanski borzi za 100 kg pri vagonški dobavi na vsaki slovenski postaji, plačljivo v 30 dneh, dobavljeno takoj: pšenica bačka 80 kg težka po 285—287.50 Din, koruza laplastka 312.50—315 Din, koruza bačka 302.50—305 Din, ječmen baranjski 345—347.50 Din, bački 330—332.50 Din, oves 295—297.50 Din, moka 0g vagon franko Ljubljana 405—410 Din plačljivo po prejemu.

g Žitni trg. V zadnjih dveh tednih je na čikaški borzi začela cena pšenici izredno padati in se dosedaj še ni ustalila. To je vplivalo tudi na vojvodinski trg, na katerem so morali pro-

dajalci nazaj s cenami. K temu padcu je veliko pripomogla tudi nervoznost prodajalcev, ki so v strahu še hujšega padca vrgli na trg velike množine blaga. Sedaj so cene nestalne in notirajo: baška pšenica 235—237.50 Din, banaška 230—232.50 Din, oves 235 Din, koruza 245—247.50 Din. Izvoza ni, ker so naše cene inozemstvu še vedno previsoke. Celotna kupčija miruje. V Vojvodini se nova pšenica za avgust trguje po 180—190 Din.

g Tržišče z lesom. Kupčija z lesom je še vedno precej živahna in je povpraševanje po raznem stavbenem lesu kakor tudi po drvah precejšno. Prodajajo se orehovi in hrastovi plohi, bukovi hlodi, trami, drva in oglje. Največ povpraševanja je po drvah, ker so vse zaloge vsled hude zime izčrpane.

g Tržišče z jajci. Položaj na tržišču jajc je precej čvrst, kar je v zvezi s tem, da je letošnja produkcija znatno manjša kakor druga leta. Nakupovalci plačujejo trenutno 1—1.05 Din za komad. Pri taki ceni, ki je za sedanjí čas precej visoka, izgledi za izvoz niso ugodni. V Berlinu notirajo namreč jugoslovanska jajca nespremenjeno po 9—9.2 pfeniga za komad (Din 1.21—1.23).

g Tržišče s hmeljem. Kupčija na hmeljskem trgu je še vedno mrtva in se vršijo zaključki le za sproti. V Nürnbergu so bile v zadnjem tednu cene za tranzitni-jugoslovanski hmelj po Din 10.80—17.50 Din; v Žatecu pa po Din 10.10 — 15.15 za kg. — V savinjski dolini se pa prodaja baje v predprodaji po 18 do 20 Din kg. — Po splošnih vesteh so se letos precej zmanjšali hmeljni nasadi v Jugoslaviji; tako jih je v Banatu in Sremu za 25 odstotkov, v Bački pa za 10—15 odstotkov manj nego lani. Tudi v Sloveniji jih je za približno 5 odstotkov manj. — Rast hmelja je dosedaj ugodna in so sadike v Savinjski dolini že nad meter visoke. Pomladanska dela so gotova. Nasade so letos napadli

hrošči, ki jih hmeljarji pridno zatirajo.

g Položaj kupčije fižolom. Lanska izredna suša je dala zelo slabo letino fižola in provzročila visoke cene, ki so se držale do zadnjega časa. Za nizki fižol vseh vrst se je plačevalo 5—8 Din za kg, za visoki pa 7—12 Din. Žlahtni fižol, ki se sadi za jelo v stročju, se je ob času saditve plačeval po 20—40 Din kg za nizke in visoke vrste. Zaloge fižola po deželi so precej izčrpane. Od nizkih vrst jedilnih fižolov so najbolj razprodane bele vrste, medtem ko je ribničana še največ na trgu, ker ga je kmetovalcem ostalo od setve. Visoke vrste jedilnega fižola so razprodane, žlahtne vrste stročnega fižola vseh vrst so tudi že pošle. Letos se vrši saditev fižola ob ugodnem vremenu in je upati, da bo letina boljša in bi seveda tudi cene padle.

g Tržišče z umetnimi gnojili. Položaj na tržišču z umetnimi gnojili je stalen. Prodaja se na drobno, to je v vrečah po 100 kg: čilski soliter 350 Din, apneni dušik v pločevinastih bobnih 280 Din, rudninski superfosfat 94 Din, kostni superfosfat 125 Din, Tomazova žlindra 18 in pol odstotna 124 Din, 40 odstotna kalijeva sol 170 Din. — Začelo je živahno povpraševanje po rudninskem superfosfatu za ajdo. Pri uvozu kalijeve soli je začela monopolna uprava delati težkoče in zahteva, da se to gnojilo denaturira s petrolejem ali sajami, kar ga znatno podražuje.

Živina.

g Splošen porast živine. Posledice lanske suše se najbolj občutijo sedaj pri živini, ki je splošno primanjkuje; zato tudi stalen porast cen. Večji del manj potrebne živine je bil odprodan že jeseni, da se prištedi na krmi. Sedaj jo ima vsak kmet le toliko, kolikor je nujno rabi. Če odproda kak rep iz hleva, hoče zanj kupiti boljšega. Posebno veliko pomanjkanje je

bikov, pa tudi volov ni mnogo, še manj pa krav na sejnih. Zato je cena ja dobre, prvovrstne vole dosegla že višino 12 Din za kg žive teže, kakor ni bila že dolgo tako visoka. Ta porast je zabeležiti od začetka leta, kajti 2. januarja so bile na ljubljanskem sejmu cene za prvovrstne vole komaj 8.50 Din za kg. Pri kravah je manjši dvig, pri teletih tudi malo. — Nasprotno so cene prasičev znatno porasle od 12—14 Din na 16—18 Din za kg. Pričakovati je, da se bodo te cene nekoliko časa še vzdržale na tej višini.

g Ljubljanski živinski sejem 15. t. m. Prignanih je bilo 176 konj, 67 volov, 26 krav, 4 teleta in 709 prasičkov za rejo. Prodanih je bilo 40 konj, 19 volov, 18 krav, 3 teleta in 420 prasičkov. Sejem je bil razmeroma živahen in cene so od zadnjega sejma narasle za pol do 1 Din. Za kg žive teže se je plačevalo: voli I. 12 Din, II. 11 Din, II 9.50 Din, krave debele 5.50—7.50 Din, klobasarice 4—5 Din, teleta 14—15 Din. Konji in prasiči po kakovosti in velikosti. Za izvoz v Trst je bilo prodanih 13 klavnih konj.

g Mariborski živinski sejem. Na zadnjem sejmu v Mariboru je znašal dogon: 9 konjev, 16 bikov, 130 volov, 365 krav, 11 telet, skupno 530 komadov. Cene za kg žive teže so bile: debeli voli 9.50—10.25 Din, vprežni voli 8—8.50 Din, biki za zakol 7.15—9.50 Din, plemenske krave 6—7 Din, molzne krave 6.50—7.50 Din, mlada živina 7.50—9 Din, breje krave 6.50—7.50 Din. Prodanih je bilo 325 komadov; od teh za izvoz v Avstrijo 18, v Italijo 56. Mesne cene: volovsko meso 12—18 Din, telečje meso I. 15—22.50 Din, svinjsko meso sveže 15—21.50 za kg.

g Živinski sejem v Ptujju. Na zadnji živinski sejem v Ptujju je bilo prignanih 647 glav goveje živine; od teh 289 krav, 110 telic, 1 tele, 177 volov, 47 juncev, 23 bikov in 110 konj. Cene so bile za kg žive teže: voli 8.50—11.50 Din, krave 4—7 Din, telice 4.50

—9.50 Din, teleta 11.50 Din, junci 5.50—9.50 Din, biki 5—9.50 Din. Konji 800—6.500 Din za komad. Prodanih je bilo 288 glav goveje živine in 48 konj. — Na prasičji sejem je bilo pripeljanih 313 prasičev, ki so se prodajali po 10—13 Din za kg žive teže, praseta pa po 100—250 Din za komad.

Razno.

g Naš izvoz v tekočem letu. V prvem tromesečju tekočega leta smo izvozili 882.400 ton napram 969.970 tonam v istem razdobju 1928. Vrednost je znašala 1310.2 milijona Din napram 1372.5 mil. Din v letu 1928. Naš izvoz je torej znatno nazadoval tako po količini, nekoliko manj po vrednosti. To nazadovanje pa je v veliki meri posledica ostre zime, ki je začasno povzročila popoln zastoj v prometu. V posameznih predmetih je opaziti naslednje spremembe: Naš glavni izvozni predmet je bil les, ki je znašal 282.300 ton (lani 347.200 ton) v vrednosti 247.6 mil. Din (lani 260.7 mil. Din). Izvoz drv se je dvignil od 108.600 na 123.20 tona, izvoz hrastovih pražov je padel od 544.500 na 515.200 komadov. Prepovedal se je izvoz izdelkov in lesa. Pšenice se je izvozilo 580 vagonov v vrednosti 14.9 mil. Občutno je nazadoval izvoz jajc. Prve tri mesece 1927 smo izvozili 7400 ton jajc v vrednosti 127.4 mil. Din, v letu 1928. pa 6600 ton v vrednosti 129.6 mil. Din, letos pa samo še 2600 ton v vrednosti 57.8 mil. Din. Izvoz suhih češpelj je padel od 6400 na 1800 ton, odnosno od 13.4 na 10. milijonov Din. — Občutno je nazadoval izvoz živih prasičev: leta 1927. smo v I. tromesečju izvozili 114.500 komadov živih prasičev, lani 78.000 in letos samo še 41.700. Izvoz goveje živine se je držal na prejšnji višini. Izvoz industrijskih izdelkov se je nekoliko dvignil.

V vsako hišo
„Domoljuba“